

Abstrakt

V rigorózní práci se věnuji problematice ochrany osobnosti pacienta v kontextu poskytování zdravotních služeb. Jedná se o oblast, v níž v posledních několika letech došlo k významným změnám. V roce 2001 byla přijata Úmluva o lidských právech a biomedicíně. V roce 2012 nabyt účinnosti zákon o zdravotních službách, který je stěžejním právním předpisem obsahujícím úpravu poskytování zdravotních služeb. O dva roky později pak nabyt účinnosti občanský zákoník, který těž poměrně komplexně upravuje oblast poskytování zdravotních služeb, čímž vytváří prostředí, kdy některé aspekty poskytování zdravotních služeb jsou upraveny duplicitně, ve dvou paralelních úpravách, a je tudíž nutné zabývat se otázkou vztahu mezi nimi. Cílem rigorózní práce je vytvořit komplexní přehled současné právní úpravy osobnostních práv pacientů v kontextu poskytování zdravotních služeb. Pokouším se o kritickou analýzu relevantních ustanovení zejména občanského zákoníku a zákona o zdravotních službách a snažím se upozornit na problematické aspekty vycházející nejen ze vztahu mezi občanským zákoníkem a zákonem o zdravotních službách, ale i z právní úpravy občanského zákoníku samotné. Upozorňuji na ustanovení, která považuji za nekoncepční nebo terminologicky nesprávné, v některých částech se tuto nekoncepčnost pokouším demonstrovat na praktických příkladech.

Ochrana osobnosti pacientů v kontextu poskytování zdravotních služeb je bezesporu tématem aktuálním. Paternalistický model vztahu mezi lékařem a pacientem byl nahrazen dnes prosazovaným modelem partnerským, kdy pacient vystupuje jako subjekt aktivně se účastnící procesu rozhodování o otázkách souvisejících s poskytováním zdravotních služeb. Právní úprava v občanském zákoníku nadále toto postavení pacienta posiluje a zdůrazňuje potřebu existence efektivních prostředků ochrany. Do budoucna bude zajímavé sledovat, jakým způsobem se právní praxe vypořádá s kolizemi, které vycházejí z existující paralelní úpravy obsažené v občanském zákoníku a zákoně o zdravotních službách, jakým způsobem se ujmou své role soudy, zejména s ohledem na ustanovení §100 a §101 občanského zákoníku nebo jakým směrem se bude vyvíjet právní náhled na status lidského tělo a jeho částí.